

בש"פ 1286/20 - יהונתן פדידה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1286/20

לפני: כבוד השופט א' שטיין

העורר: יהונתן פדידה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטה שניתנה ביום 10.2.2020 על ידי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' דרויאן-גמליאל) במ"ת 18033-01-20

בשם העורר: עו"ד עדי כרמלי; עו"ד ינון היימן; עו"ד ארז אלוש

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' דרויאן-גמליאל) אשר ניתנה ביום 10.2.2020 במ"ת 18033-01-20, ואשר קבעה כי העורר יעצר מאחורי סורג ובריש עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו בת"פ (מחוזי מרכז-לוד) 18011-01-20.

עיקרי כתב האישום והליכים קודמים

2. ביום 8.1.2020 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו המתה בקלות דעת (שתי עבירות), עבירה לפי סעיף 301ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין; נהיגה בשכרות, עבירה לפי סעיף 62(3) בצירוף סעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת

התעבורה); נהיגה בקלות ראש ובמהירות שיש בה סכנה לציבור, עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה; שינוי מבנה רכב, עבירה לפי תקנה 380(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961; וכן החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

3. כתב האישום מספר כי ביום 16.12.2019, בסמוך לשעה 6:30, בזמן שהוא נוהג ברכבו דרך כביש 5511 מביתו שבאור עקיבא למקום עבודתו במסעדה בבני ציון, ניסה העורר לעקוף שני כלי רכב במהירות של 158.6 קמ"ש לפחות (כאשר המהירות המירבית המותרת היא 80 קמ"ש) ותוך שהוא מתעלם משלושה תמרורי אזהרה ומהעובדה שהיה בסמוך לעקומה. במהלך ניסיון העקיפה, נאלץ העורר לסטות בחדות חזרה אל נתיב הנסיעה כדי להימנע מפגיעה ברכב אחר שנסע לכיוונו. עקב כך, איבד העורר שליטה על רכבו, סטה שמאלה לכיוון הנגדי, פגע במעקה הבטיחות ובשני רוכבי אופניים שרכבו בשול הכביש (להלן: המנוחים), וגרם למותם במקום. כתב האישום מוסיף ומתאר כי מיד לאחר התאונה, השליך העורר שקית שהחזיק ברכב ובה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ-8 גרם. כמו כן, בזמן התאונה העורר היה נתון תחת השפעת הסם, ובגופו נמצא THC, החומר הפעיל בקנבוס, בריכוז של לפחות 3.8 נ"ג/מ"ל. עוד מתואר בכתב האישום, כי קודם לאירוע ביצע העורר מספר שינויים בכלי הרכב שבו נהג, למרות שעל רובם לא קיבל היתר מאת רשות הרישוי. כמו כן מצוין בכתב האישום, כי העורר הכיר היטב את הכביש שבו אירעה התאונה, שכן עד ליום התאונה הוא נהג בדרך זו כמעט מדי יום במשך שנתיים במהירות מופרזת ותוך שהוא מבצע עקיפות מסוכנות.

4. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. ביום 20.1.2020, לאחר שהסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה בעניינו ולפסילת רישיון הנהיגה שברשותו עד למתן החלטה אחרת, הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן שיבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר או להמיר את מעצרו בכלא למעצר באיזוק אלקטרוני. ביום 10.2.2020, חרף המלצתו של שירות המבחן על שחרור העורר למעצר בית, הורה בית המשפט על מעצרו בכלא עד לסיום משפטו. לעניין עילות המעצר שקמות נגד העורר, ציין בית המשפט מספר גורמים שמהם התעלם שירות המבחן ואשר מבדילים את התאונה הקשה שנגרמה על ידי העורר מתאונות דרכים אחרות. גורמים אלו כוללים את השינויים הבלתי מורשים שביצע העורר בכלי הרכב; את העובדה שהעורר נהג פעמים רבות באותו נתיב באופן שמסכן כלי רכב אחרים וכן את רוכבי האופניים והרצים שנמצאים בשולי הכביש; את העובדה שהעורר נהג תחת השפעת קנבוס; את המהירות החריגה שבה נהג בזמן התאונה; וכן את העובדה שמדובר בכביש צר של נתיב אחד לכל כיוון, כאשר התאונה אירעה, בין היתר, "עקב כניסה לעקומה בדרך שאינה מותאמת לתנאי הכביש". על כל אלו הוסיף בית משפט קמא את ממצאי התסקיר שמתארים את העורר כבעל נטיות אימפולסיביות ודפוסי התנהגות אגוצנטרית וילדותית. עוד קבע בית המשפט כי קמה נגד העורר עילת מעצר נוספת בשל החשש הממשי לשיבוש מהלכי משפט ולהימלטות מאימת הדין – זאת, נוכח העובדה שמיד אחרי התאונה השליך העורר את שקית הסם שהחזיק ברכבו, ובשים לב לכך שבידי העורר אזרחות זרה (מרוקאית) ושיש לו קרובי משפחה בארצות הברית. לבסוף, חזר בית המשפט וציין כי "קשה למצוא מקרה כה ייחודי, המאופיין בשרשרת יוצרת סיכון עד לתאונה עצמה."

על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

טענות הצדדים

5. העורר טוען כי שגה בית משפט קמא כאשר הורה על מעצרו עד לסיום משפטו. לטענתו, היה על בית המשפט לתת משקל לעברו הנקי מפלילים, למצבו הנפשי הרגיש "ולהמלצתו הבלתי מסויגת של שירות המבחן שיש בה כדי להפריך את חזקת המסוכנות". לטענתו, גורמי הסיכון שצוינו על ידי בית המשפט אינם רלבנטיים לחלופת המעצר המוצעת - אשר יש בה כדי לאיין את כל אותם הגורמים, בהתחשב בפיקוח ההדוק ובהרחקתו מכלי רכב בהיותו שוהה במעצר בית. כמו כן, טוען העורר כי אין ברשותו דרכון זר מזה עשר שנים וכי אינו מחזיק באזרחות זרה, ואף לא בוויזה לארצות הברית; ומשכך הוא, אין חשש ממשי להימלטותו מהדין. עוד מציין העורר את התרשמותו של שירות המבחן כי הוא מודע לעבירותיו ונמצא במצב של דכדוך עקב האירוע ותוצאותיו הטראגיות, וכי הסיכון להישנותה של עבירה דומה הינו נמוך. לצד זאת, מוסיף העורר ומפנה לקביעתו של שירות המבחן כי חמשת המפקחים המוצעים מסוגלים לפקח עליו ולסייע בשיקומו. העורר מסכם וטוען, כי הכלל אשר חל ביחס לעבירות בהן הוא מואשם ולנסיבותיהן - תהיינה קשות ככל אשר תהיינה - מחייב את שחרורו לחלופת מעצר כזאת או אחרת או, למצער, את העברתו למעצר באיזוק אלקטרוני בבית פרטי חלף החזקתו בבית המעצר.

6. המדינה, מנגד, סומכת את ידיה על ההחלטה קמא ועל נימוקיה. לטענתה, מן הדין לדחות את הערר ולהשאיר את העורר במעצר מאחורי סורג ובריוח עד גמר משפטו.

דין והכרעה

7. בפתח הדברים, ברצוני להביע צער עמוק על מותם הטראגי של שני רוכבי האופניים, תומר ויינשטיין, ז"ל, ויניב לוגסי, ז"ל. לפי ראיות לכאורה, רוכבי אופניים אלו מצאו את מותם כתוצאה מנהיגתו הפראית של העורר בכלי רכבו שהיתה תולדה ישירה של קלות דעת, שכרות, וחוסר התחשבות מינימלית בזולת.

8. ברי הוא, כי העורר עבר לכאורה עבירות חמורות מאד אשר גוררות אחריהן, ברגיל, עונש מאסר לתקופה משמעותית. ברם, עונשים כאמור מוטלים על נאשמים שמעשיהם הפליליים הוכחו מעבר לספק סביר. כפי שהזדמן לי להעיר רק לאחרונה, נאשם שטרם נמצא אשם ושהעבירות המיוחסות לו טרם הוכחו חסותחת כללים אחרים אשר ניזונים מחזקת החפות (ראו: רינתקיטאיסנג'רוהמעצר: שלילתה חירות בטרם הכרעת הדין 80-31 (2011)). כללים אלו קובעים כי חומרת העבירה המיוחסת לנאשם בהתבסס על ראיות לכאורה אינה יכולה לשמש, כשלעצמה, עילה למעצרו עד תום ההליכים (ראו בש"פ 248/20 פלוני נ' מדינת ישראל (2.2.2020), פסקה 12, והאסמכתאות המפורטות שם). זאת, מאחר ש"מעצרו עד תום ההליכים אינו משמש מקדמה לעליונות של עונש אשם לכשירשע; והוא גם אינו נועד לספק את מאוויי הציבור שרוצה לראות את הנאשם מאחורי סורג ובריוח, ועל כן לשיקולים ממשפחת "מהיגידו הבריות?" אין מקום בהחלטות מעצר" (שם). לא זו אף זו: מאז חקיקת חוק המעצרים ואף לפניה, נקוט בידינו הכלל הגדול לפיו "מעצרו עיכובו שלאדם היבדך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם ועל זכויותיו" (ראו סעיף 1(ב) לחוק המעצרים).

9. ההחלטה קמא איננה תואמת את הכללים האמורים ועל כן מן הדין להתערב בה ולשנותה בהתאם לכללים.

10. מסוכנות אשר נשקפת מהעורר הינה מוגבלת למעשיו כנהג ולאפשרות שהלה ינסה להימלט מאימת הדין, אם יותר לו להלך חופשי בשעה שמשפטו מתנהל. העובדה שמיד לאחר התאונה ניסה העורר להיפטר מהשקית שהכילה קנבוס אינה בהכרח מעידה על דפוס התנהגותי של מי שינסה לשבש הליכים - ייתכן שהיה זה מעשה אימפולסיבי אשר

נעשה מתוך לחץ רגעי; והמדינה ממילא לא הצביעה על שום אפשרות קונקרטית של שיבוש מהלכי משפט מצדו. כך או כך, לאור האמור בתסקיר המעצר אשר הוגש על ידי שירות המבחן, ברי הוא כי מעצרו של העורר באיזוק אלקטרוני (להבדיל משחרורו למעצר בית) יאיינ את החשש כי הלה ינסה לבצע עבירות הקשורות לנהיגת כלי רכב, לשבש מהלכי משפטו או להימלט מאימת הדין.

11. אשר על כן, אני מקבל את הערר ומורה על מעברו של העורר למעצר בתנאים של פיקוח אלקטרוני שיבוצע במקום ובתנאים אשר ייקבעו על ידי בית משפט קמא לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור להלן.

12. תנאי מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני יכללו את כל אלה:

א. הפיקוח האלקטרוני והאנושי ינוהל שבעה ימים בשבוע בכל שעות היממה, ללא יוצא מן הכלל וללא חלונות התאוורות.

ב. לפני מעברו למעצר בפיקוח אלקטרוני, יפקיד העורר בבית משפט קמא כל דרכון שברשותו, ויציאתו מן הארץ תיאסר עד גמר משפטו.

ג. חל איסור חמור על כל שימוש בקנבוס או בסם אחר על ידי העורר; עצם הימצאותו של סם כאמור בשטח הבית בו ישהה העורר במסגרת מעצרו בפיקוח אלקטרוני יהווה הפרה חמורה של תנאי המעצר.

ד. העורר יפקיד בבית משפט קמא, לפני מעברו למעצר בפיקוח אלקטרוני, עירבון כספי או ערבות בנקאית אוטונומית על סך של 150,000 ₪ וכן התחייבות עצמית וערבות צד ג' על סך כולל של 200,000 ₪, אשר תהא חתומה בידי שלושה ערבים שלפחות אחד מהם לא נמנה עם בני משפחתו הקרובה (להלן: הערבים) - כל זאת, להבטחת קיומו של כל תנאי ותנאי לשחרורו מבית המעצר, כאמור בהחלטתי זו (להלן: הביטחונות).

ה. בד-בבד, יפקידו העורר והערבים בבית משפט קמא הצהרה בכתב שתאשר כי הם מודעים ומסכימים לכך שהפרתו של כל תנאי ותנאי לשחרור העורר לחלופת מעצר זו - בין אם נעשתה על ידי העורר ובין אם נעשתה על ידי אחד ממפקחיו - תביא לחילוט הביטחונות ולמימושם לטובת אוצר המדינה וכן להחזרתו המיידית של העורר למעצר מאחורי סורג וברית.

ו. רישיון הנהיגה שנלקח מהעורר יישאר בידי המשטרה עד גמר משפטו.

ניתנה היום, ז' באדר התש"ף (3.3.2020).

